

ГЛАДКА О.І., асп.

Наук. кер.: Криворучко О.М., д.е.н, проф.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ ТА СУЧАСНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГУ ПЕРСОНАЛУ

Досліджено ринок праці України та Харківського регіону. Визначено сучасні умови реалізації маркетингу персоналу на підприємствах транспортної галузі.

Актуальність. Дослідження зовнішнього ринку праці є невід’ємним етапом процесу реалізації маркетингу персоналу. По-перше, воно дозволяє оцінити умови та тенденції на ринку, в яких функціонує організація, проаналізувати діяльність конкурентів, а також вплив економіко-політичних факторів на ринку праці. По-друге, зіставити внутрішні можливості та потреби організації з ситуацією на ринку праці та найкращім чином розробити заходи щодо реалізації маркетингу персоналу.

Мета дослідження. Проаналізувати зовнішній ринок праці за показниками, що характеризують стан ринку праці, попит та пропозицію робочої сили на ринку праці за період 2008 – 2012 рр.

Основна частина. На сьогодні одними з головних показників, що визначають стан ринку праці є показник рівня економічної активності населення, рівень зайнятості населення та рівень безробіття населення.

Рівень економічної активності населення характеризує відношення чисельності економічно активного населення у віці 15-70 років до загальної чисельності населення відповідної вікової групи, у відсотках. Аналіз рівня економічно активного населення дозволив з’ясувати, що рівень працездатного населення у віці від 15 до 70 років по Україні не перевищував за період з 2008 по 2009 р. був приблизно на одному й тому ж рівні-72-73%. Але, у 2012 році спостерігається різке зниження – до 65,8%. Цей же показник по Харківській області перевищував показник по країні за період з 2008 по 2012 р. в середньому на 1-2%, а в 2012 р. він мав найвищий рівень - 75,5%, та майже на 10% перевищив рівень по країні в цілому.

Рівень зайнятості населення характеризує відношення чисельності зайнятого населення у віці 15-70 років до загальної чисельності населення відповідної вікової групи, у відсотках. Шляхом аналізу динаміки рівня зайнятості населення було встановлено, що даний показник за весь період з 2008 по 2012р. знизився майже на 1,5% та не зміг перевищити рівня 2008р. Незважаючи на динаміку показника по країні в цілому, в Харкові та Харківській області спостерігається позитивна динаміка – показник рівня

зайнятості населення зріс на 7%, зниження спостерігалось у 2009-2010 роках, як наслідок всесвітньої фінансової кризи.

Показник рівня безробіття характеризується відношенням чисельності безробітних у віці від 15 до 70 років до чисельності економічно активного населення відповідної вікової групи, у відсотках. Протягом періоду з 2008. по 2012р. рівень безробіття по Харківській області залишався нижче приблизно на 1% від рівня показника по всій країні. Найнижчий показник рівня безробіття був у 2008 році. Після чого у 2009р., рівень безробіття стрімко зріс на 3% (по всій країні та по Харківській області). З 2010 року показник почав знижуватись невеликими темпами, однак досягнути рівня 2008 року ні по країні в цілому, ні по Харківському регіону не вдалось.

Для дослідження стану попиту та пропозиції робочої сили по Україні та Харківській області було проаналізовано динаміку таких показників як: кількість незайнятих громадян, потреба підприємств у працівниках та навантаження на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) осіб по країні в цілому та Харківському регіону (дивись таблицю)

Таблиця

Динаміка попиту та пропозиції робочої сили по Україні та Харківській області у 2008-2012 рр.

Показники	Регіони	Роки				
		2008	2009	2010	2011	2012
Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб	по Україні	876,2	542,8	564	501,4	526,2
	по Харківській області	46,3	31,9	33,1	28,9	29,9
Потреба підприємств у працівниках, тис. осіб	по Україні	91,1	65,8	63,9	59,3	48,6
	по Харківській області	4,4	2,6	3,3	2,8	3,9
Навантаження на одне вільне робоче місце (вакантну посаду), осіб (на кінець звітного періоду)	по Україні	10	8	9	8	11
	по Харківській області	11	12	10	10	8

Табличні дані свідчать про значну перевагу кількості незайнятих громадян над потребою підприємств у працівниках як по Україні так і по Харківській області. Загалом було відмічено, що динаміка по зменшенню пропозиції робочої сили по Україні повільніша аніж динаміка попиту, адже

пропозиція зменшилась на 40%, в той час як попит – на 46%. По Харківській області спостерігається інша тенденція: динаміка зменшення пропозиції швидша, ніж динаміка зменшення попиту, адже пропозиція зменшилась на 35%, а попит – лише на 11%.

Аналіз динаміки співвідношення попиту та пропозиції робочої сили на ринку праці за професійними групами дозволив з'ясувати, що професійні групи, які користуються найбільшим попитом це: професіонали, фахівці та кваліфіковані робітники з інструментом. Професійна група, яка користується найменшим попитом – це кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства.

Аналіз потреби підприємств за видами економічної діяльності дозволив встановити, що за показником сумарної потреби підприємств у працівниках за період 2008-2012 рр. діяльність транспорту та зв'язку була на 7-му місці по країні в цілому та на 4-му місці по Харківській області. Серед 17-ти інших видів економічної діяльності. Щодо сумарного показника працевлаштування незайнятих трудовою діяльністю осіб за той же період, то галузь транспорту та зв'язку зайняла 5-те місце по країні в цілому, в той час як по Харківській області за даним показником вона посіла 6-те місце.

Спостерігаючи за динамікою потреби підприємств галузі транспорту та зв'язку було встановлено, що по відношенню до потреби загальної кількості працівників потреба підприємств в галузі транспорту та зв'язку по Україні знизилась в період 2008-2011 рр., а в 2012 році вона перевищила показник 2008 року та становила 9,05% від загальної потреби підприємств у кількості працівників. В той же час, потреба підприємств по Харківському регіоні коливалась протягом періоду 2008-2011 рр., найвищі значення потреби були зафіксовані у 2009 та 2011 рр.

Аналіз динаміки працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю показав, що в галузі транспорту та зв'язку були працевлаштовані в середньому 5-5,5% незайнятих трудовою діяльністю.

Висновки. Отже, шляхом аналізу було виявлено, що стан ринку праці по Харківській області перевищує рівень розвитку стану ринку праці по Україні в цілому, при кращих показниках рівня безробіття, рівня зайнятості та економічно активного населення.

Було встановлено, що у порівнянні з іншими галузями, транспортна галузь в Харківському регіоні досить розвинута, на неї мало впливають економічні коливання та ринкова нестабільність, та вона потребує більшої кількості працівників (в середньому 10% від загальної потреби).

Пропозиція робочої сили на ринку праці перевищує попит. Однак, враховуючи тенденцію за останні роки, підприємствам по Харківській області слід мати на увазі, що попит на одне вакантне місце буде знижуватись, тому в майбутньому треба піклуватись про те, щоб

забезпечувати привабливість не тільки окремим вакантним місцям, але й привабливості як роботодавців на ринку праці. Впровадження маркетингу персоналу на підприємствах дозволить вирішити такі проблеми.

Бібліографічний список

1. Головне управління статистики у Харківській області:
<http://kh.ukrstat.gov.ua>.
2. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.